

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3CoE/119/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3815208067
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3815208067.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci starostlivosti o maloleté dieťa C. I. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, dieťa rodičov: matky Y. S., bytom V., Q. C. XX/XX, C. H., W., D. a otca C. S., bytom H., W. X/ X, v konaní o výkon rozhodnutia o styku otca s maloletým, o odvolaní otca maloletého proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 12. júna 2015, č.k. 14Em/1/2015-12, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e.**

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a konanie zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa 7 ods. 1, § 103 ods. 1, § 104 ods. 1 O.s.p. v spojitosti s čl. 1 písm. b/, 2 písm. a/, 8 ods. 1, čl. 17, 29 ods. 2 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003. Uviedol, že otec maloletého C. I. S., narodeného XX.XX.XXXX sa návrhom podaným na tamojšom súde dňa 15.05.2015 domáha, aby po prípadnom bezúspešnom vyčerpaní možností uvedených v § 272 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku nariadil výkon rozhodnutia - rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 5P/39/2012-91 zo dňa 31.03.2014 v časti výroku o úprave styku otca s maloletým. Otec svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudok je právoplatný a vykonateľný, matka maloletého ho dobrovoľne nerešpektuje a otcovi bráni v styku s maloletým. Otec sa s maloletým nestretol v podstate tri roky od odchodu matky do Španielska. Matka nedodržala svoju povinnosť ani v roku 2014 a ani jedno stretnutie otca s maloletým sa v roku 2014 neuskutočnilo. Nasledujúce stretnutie otca s maloletým by malo byť od 01.07.2015, pričom otec už teraz má informáciu, že sa neuskutoční. Otec sa obáva, že týmto prístupom matky dôjde k absolútnemu narušeniu jeho vzťahu s maloletým. Otec pritom túto situáciu nezavinil, zavinila ju matka maloletého, ktorá maloletého v podstate „uniesla“ zo Slovenska a otcovi tým zabránila v akomkoľvek kontakte so synom. Súd prvého stupňa si pripojil spis tamojšieho súdu sp.zn. 17P/43/2012, kde sa viedlo konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletému (na čas do rozvodu) a spis sp.zn. 5P/39/2012, v ktorom sa viedlo konanie o rozvod manželstva rodičov maloletého a v ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom č.k. 5P/39/2012-91 zo dňa 31.03.2014, právoplatným dňa 23.04.2014. Z uvedených spisov, kde boli veľmi podrobne zisťované pomery účastníkov okrem iného vyplýva, že matka s maloletým bývajú v Španielsku, na adrese uvádzanej otcom, pričom súd prvého stupňa konštatoval, že maloletý C. I. S., narodený XX.XX.XXXX má v Španielsku obvyklý pobyt. Súd prvého stupňa mal za to, že v danom súdnom konaní je prítomný cudzí prvok, keďže maloletý má obvyklý pobyt v inom štáte, v Španielsku. Španielsko, rovnako ako Slovenská republika je členským štátom Európskej únie. Preto sa na určenie, že súd ktorého členského štátu má právomoc vo veci konať, aplikujú ustanovenia Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ktorého ustanovenia majú v danom prípade prednosť pred ostatnými kolíznymi normami medzinárodného práva súkromného. Keďže maloletý má obvyklý pobyt v Španielsku, kde sa so svojou matkou aj skutočne zdržiava, príslušnosť súdu na výkon rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým sa určí podľa obvyklého pobytu maloletého. Pôjde teda o súd v Španielsku. Vzhľadom na neodstrániteľný nedostatok podmienok konania spočívajúci v nedostatku právomoci súdu konať v danej veci, súd podľa čl. 17 Nariadenia vyhlásil, že nemá právomoc vo veci konať a podľa § 104 ods. 1 O.s.p. konanie

zastavil. Súd nerozhodol zároveň postúpení veci príslušnému orgánu, keďže vo veci ide o nedostatok medzinárodnej právomoci.

Proti uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého. Uviedol, že sa nestotožňuje s tým, že jeho syn má tzv. obvyklý pobyt v Španielsku. Ako bolo aj v konaniach 5P/39/2012 a 17P-43/2012 preukázané, matka maloletého v podstate maloletého uniesla a do dnešného dňa mu neumožnila styk s ním. Maloletý je občan Slovenskej republiky, má doposiaľ trvalý pobyt na území Slovenska. Pred odchodom do Španielska sa na území Slovenskej republiky zdržiaval spoločne s ním a s matkou niekoľko mesiacov. Tieto skutočnosti neboli v rámci konania o návrate maloletého, ktoré sa riešili v Španielsku, zohľadnené. Nemal však možnosť ani finančné prostriedky sa v tomto konaní brániť. Ďalej uviedol, že sa jedenkrát obrátil v záujme ochrany svojich práv a aj ochrany práv maloletého na Centrum pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže do Bratislavy, ktorý uzavrel, že dieťa má obvyklý pobyt v Španielsku. V odvolaní taktiež uviedol, že dôveruje len slovenským orgánom, pretože španielsky súd bez dôslednejšieho preverenia pomerov rozhodol v jeho neprospech a tým spôsobil, že v podstate stratil kontakt so synom. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a prvostupňovému súdu prikázal vo veci konať.

Krajský súd, ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

Z obsahu spisu bolo zistené, že otec maloletého sa návrhom doručeným na Okresný súd Prievidza nariadenia výkonu rozhodnutia - rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 5P/39/2012-91 zo dňa 31.03.2014 v časti výroku o úprave styku otca s maloletým. Z obsahu spisu bolo tiež zistené, že matka sa aj s maloletým od roku 2012 zdržiava v Španielsku, kde majú bývanie, kde má ona svoje zamestnanie, kde maloletý navštevuje školu.

Podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 <aspi://module='EU'&link='32003R2201'&ucin-k-dni='30.12.9999'> z 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 <aspi://module='EU'&link='32000R1347'&ucin-k-dni='30.12.9999'> (ďalej len citované nariadenie) kritéria právomoci rodičovských práv a povinností, upravené týmto nariadením sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa, najmä kritériu blízkosti. To znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa alebo v dôsledku dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností.

Podľa kapitoly I, článok 1 ods. 1 písm. b) citovaného nariadenia toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

Podľa kapitoly I, článok 2 ods. 9 citovaného nariadenia pojem „opatrovnícke právo“ zahŕňa práva a povinnosti súvisiace s osobnou starostlivosťou o dieťa, najmä právo určiť miesto pobytu dieťaťa.

Podľa kapitoly II, oddielu 2, čl. 8, odsek 1 a 2 citovaného nariadenia súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania. Odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9,10 a 12.

Podľa kapitoly II, oddielu 2, čl. 10 citovaného nariadenia v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojím neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a:

a/ každá osoba, orgán, alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením alebo zadržaním, alebo

b/ dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená najmenej jedna z týchto podmienok :

i) do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené alebo v ktorom je zadržávané,

- ii) nositeľ opatrovníckeho práva vzal späť svoju žiadosť o návrat a v lehote stanovenej v bode i) sa nepodala nová žiadosť,
- iii) konanie na súde členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, sa skončilo podľa článku 11 ods. 7
- iv) sudy členského štátu, v ktorom malo dieťa obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, vydali rozsudok o opatrovníckom práve, z ktorého nevyplýva povinnosť návratu dieťaťa.

Podľa ust. oddielu 3, čl. 17 vyššie uvedeného nariadenia Rady (ES) ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Podľa čl. 7 <aspi://module='ASPI'&link='460/1992 Zb.%2523%25C8l.7'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Ústavy SR Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty ES a EÚ majú prednosť pred zákonmi SR.

Podľa ust. § 103 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523103'&ucin-k-dni='30.12.9999'> O.s.p. kedykoľvek za konania prihláda súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa ust. § 104 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963 Zb.%2523104'&ucin-k-dni='30.12.9999'> O.s.p. ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Za obvyklý pobyt dieťaťa možno v zmysle rozsudku vo veci C-523/07 ESD považovať miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto členského štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte. Je na vnútroštátnom súde, aby určil, kde má dieťa obvyklý pobyt, majúc na pamäti všetky osobitné skutkové okolnosti každého jednotlivého prípadu.

Obdobne v zmysle rozsudku SDC497/2010, pojem obvyklý pobyt, sa má vykladať v tom zmysle, že tento pobyt zodpovedá miestu, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia, pričom treba vziať do úvahy najmä na jednej strane trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území tohto členského štátu a dôvody presťahovania rodiča, a na druhej strane najmä z dôvodu veku dieťaťa, geografický a rodinný pôvod matky, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré matka a dieťa udržiavajú v tom istom členskom štáte. Je na vnútroštátnom súde, aby určil kde má dieťa obvyklý pobyt a zohľadnil pritom všetky osobitné skutkové okolnosti každého jednotlivého prípadu. Iba za predpokladu, že by k uplatneniu uvedených kritérií viedlo vo veci samej k záveru, že obvyklý pobyt dieťaťa nemožno určiť, určenie príslušného súdu musí byť vykonané na základe kritéria „prítomnosti dieťaťa“, v zmysle článku 13 Nariadenia.

Z obsahu spisu vyplýva, že obaja rodičia i maloleté dieťa majú štátnu príslušnosť Slovenskej republiky a otec na území Slovenskej republiky i trvalo býva. Matka maloletého i s maloletým dieťaťom, ktoré bolo právoplatným rozsudkom zverené do jej osobnej starostlivosti, bývajú od marca 2012 v Španielsku. Matka tu pracuje, dieťa, navštevuje školu, rozpráva po španielsky, majú tu známych. Otec podal predmetný návrh na súd dňa 15.05.2015. Z obsahu spisu tiež nesporne vyplýva, čo otec nepoprel, že o pobyte matky s dieťaťom v Španielsku vedel už od počiatku. Hoci tvrdí, že matka sa s dieťaťom odsťahovala bez jeho vedomia a súhlasu, nevyužil možnosť v zmysle citovaného nariadenia podať žiadosť na príslušné orgány členského štátu o vydanie rozsudku, aby dosiahol návrat dieťaťa, ktoré bolo podľa neho neoprávnené premiestnené v inom členskom štáte. S poukazom na citovaný článok 10 Nariadenia oddielu 2, kapitoly II., i ak by podľa tvrdenia otca v odvolaní nebolo možné tvrdiť, že boli splnené podmienky písmena a), že teda každý subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo sa zmieril s premiestnením, boli splnené podmienky písmena b) a i), že do jedného roka odkedy sa otec dozvedel o mieste pobytu dieťaťa, nepodal žiadosť o jeho návrat na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené. V dôsledku toho nemohlo dôjsť k zachovaniu právomoci súdov Slovenskej republiky ako miesta pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa. S prihliadnutím na všetky okolnosti daného

prípadu, novým obvyklým pobytom dieťaťa sa stalo Španielsko, ktorý bol daný už i v čase začatia predmetného konania a právomoc majú sudy členského štátu aktuálneho obvyklého pobytu dieťaťa teda Španielska. Za splnenia týchto podmienok nie je rozhodné, či otec s premiestnením dieťaťa súhlasil.

Vzhľadom na vyššie uvedené bolo teda dôvodným, aby Okresný súd Prievidza, na ktorom sa začalo predmetné konanie, keďže ide o vec v ktorej podľa citovaného nariadenia tento súd nemá právomoc konať a ktorá zároveň podľa citovaného nariadenia patrí do právomoci súdu iného členského štátu, aj bez návrhu ex offo, vyhlásil, že nemá právomoc a zároveň konanie zastavil.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.